

Bibliografia gironina

MARQUÉS, Josep M.: "Tribunals peculiars eclesiàstic-civils de Catalunya: les contencions i el breu", dins **Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya**, Volum II, ps. 381-392.

MARQUÉS I PLANAGUMÀ, Josep M.: **Pergamins de la mitra (881-1687)**. Arxius Diocesans de Girona. Girona, Institut d'Estudis Gironins, 1984, 191 ps.

PUIGBERT I SOLÀ, Joaquim: "El calendari festiu d'una comunitat pagesa d'Antic Règim mitjançant les processons: una mirada etnològica des de la Història", dins **Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya**, Volum II, ps. 417-427.

ROTLANT, Antoni: "Un gra de sorra a les Guàrdies", dins **L'Avenc**, 78 (gener 1985), ps. 16-21.

SALA I ESQUENA, Josep i Joan TORRES I NALDA, **L'esperanto a Olot**. Olot, Papers de l'Arxiu Casulà, 1984, 50 ps.

SALMERON I BOSCH, Carles: **El tren d'Olot. Història del ferrocarril Olot-Girona**. Barcelona, Terminus, 1984, 165 ps.

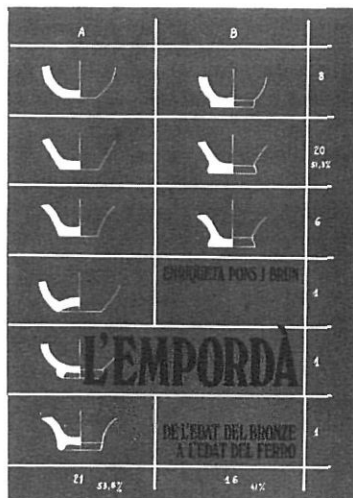
SIMON TARRÉS, Antoni: "Girona a comienzos del ochocientos. Inmigración y crecimiento demográfico", dins **Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya**, Volum I, ps. 133-139.

SUNYER, Xavier: **El paisatge vegetal del Pla de Salt**. Salt, Ajuntament, 1984. 33 ps. + gráf.

TORRAS I RIBÉ, Josep M.: "Aproximació a l'estudi del domini baronial del monestir de Ripoll (1266-1711)", dins **Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya**, Volum I, ps. 203-209.

TORRENT, Emili: **Evolució del transport a Salt**. Salt, Ajuntament, 1984. 32 ps.

VALLÈS I ROVIRA, Carles: **Diccionari de l'Alt Empordà** (Històric, geogràfic, biogràfic, gastronòmic, folklòric...), I. Olot, Aubert, 1984, 188 ps.

PONS I BRUN, Enriqueta. **L'Empordà de l'Edat del Bronze a l'Edat del Ferro**. Girona. Centre d'Investigacions Arqueològiques. 1984. 366 ps.

Obra especialitzada, no en vaes tracta del resum de la tesi doctoral de l'autora llegida l'any 1982, s'ocupa del període de transformació de l'Edat del Bronze a l'Edat del Ferro a l'Empordà.

És estructurada en tres apartats:

El primer apartat introdueix el lector amb una descripció geogràfica, geomorfològica i històrica del territori i es presenten les fitxes tècniques dels 56 jaciments sobre els quals s'ha treballat.

En el segon apartat s'estudien detingudament, primer els poblats a l'aire lliure, la

cultura material que proporcionen, la situació topogràfica, els elements que indiquen les condicions climàtiques i el paisatge, i els recursos alimentaris dels quals es disposava. Tot seguit es fa un estudi dels llocs d'enterrament, les estructures, el ritual funerari i l'aixovar que els acompanya.

El tercer apartat inclou les conclusions, la bibliografia i els dibuixos i fotografies fora de text. La bibliografia té una extensió de 673 llibres citats. Els dibuixos de la ceràmica i els altres objectes s'ajusten a les normes internacionals acceptades entre els arqueòlegs mentre que les làmines amb mapes, diagrames o dibuixos que apareixen a dintre el text són ben fets i entenedors.

Es conclouen tres etapes de poblament successives que segueixen l'evolució i generalització de l'habitatge a l'aire lliure, la diversificació dels objectes de bronze i l'aparició dels primers de ferro, la introducció de la incineració com a ritual funerari i el canvi en les estructures de les tombes.

La composició de la població, d'estirp mediterrània, és el resultat de la integració d'un fons indígena de tradició bronze i de l'assentament de noves poblacions de diferent ètnia i economia; es produeix una assimilació enriquidora de les cultures més avançades de la nova població per part dels autòctons, la qual canvià l'estructura socio-econòmica de la població.

Pel que fa la introducció del ferro a Catalunya, Enriqueta Pons es mostra partidària de la hipòtesi clàssica de la via "hallstättica", des de territoris transpirinencs, per via marítima o per terra.

ASSUMPCIÓ TOLEDO

VAYREDA, Montserrat; ROURA, Lluís. **Els pobles de l'Empordà**. Figueres, Art-3, 1984, 319 ps.

Poques vegades un poeta haurà gaudit de tan bon il·lustrador per a les seves composicions, com en el cas dels poemes de Montserrat Vayreda il·lustrats esplèndidament pels quadres de Lluís Roura. I poques vegades també un pintor haurà tingut la sort que els seus quadres fossin tan ben glossats, com les pintures de Lluís Roura ho han estat pels versos de Montserrat Vayreda. Dos noms empordanesos que han unit el seu treball i la seva capacitat creadora per a immortalitzar en

un llibre excel·lent els pobles de l'Empordà, fets poesia i pintura, fets art en una paraula.

El llibre, editat luxosament i acurada per Art-3 de Figueres, és realment un encert. El seu volum considerable, per raó de l'exhaustivitat amb què són coberts pictòricament i poètica la pràctica totalitat dels pobles de l'Empordà, l'Alt i el Baix, és encapçalat per un pòrtic de presentació de la mateixa Montserrat Vayreda i un pròleg d'Anna Maria Dalí, i és clos per les biografies d'ambdós autors, a càrrec de l'escriptora figuerenca M.ª Àngels Anglada la que correspon a Montserrat Vayreda i a cura de Jordi Gimferrer la de Lluís Roura. Tot plegat fa d'aquest llibre una obra magnífica tant pel seu contingut, com per l'impacte visual que produeix en el lector.

Els poemes de Montserrat Vayreda tenen la virtut de fondre la ingenuïtat de la poesia popular amb tot l'encís de la poesia lírica descriptiva de paisatges, tan arrelada en la nostra literatura. Són poemes oberts i sincers amanits amb un lèxic acurat i unes estructures formals precises.

Els quadres de Lluís Roura, molt ben reproduïts en el llibre, ens ofereixen una visió de l'Empordà allargassada, estilitzada, de gran intensitat cromàtica, idealitzada en definitiva per la retina màgica d'un pintor de la terra, que pinta la seva terra perquè la senti i l'estima profundament.

MARIÀNGELA VILALLONGA